

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 217/2024-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Ivana Fiačana** o dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 774/2024 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 774/2024.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie

1. Sudca Ivan Fiačan podľa § 50 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil podpredsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 774/2024.
2. Pokynom podpredsedu ústavného súdu zo 17. apríla 2024 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do IV. senátu ústavného súdu.
3. Z oznámenia vyplýva, že vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 774/2024 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Robertovi Šorlovi – predsedovi III. senátu ústavného súdu, ktorého členom je aj sudca Ivan Fiačan. Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 774/2024 menovaný sudca zistil okolnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z konania a rozhodovania v danej veci, a to pre možný pomer k sťažovateľke Ing. Adriáne Trangošovej – ADRIA, zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Salonnáš Novákovou, ktorá pred ústavným súdom

namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Ek/1183/2020 z 12. januára 2024.

4. Sudca Ivan Fiačan oznámil, že sťažovateľku osobne pozná, pretože jej z pozície advokáta v minulosti poskytoval právne služby. Tento vzťah bol výsostne profesionálny, ktorý neprerástol do bližších osobných vzťahov. Od uvedeného obdobia sa so sťažovateľkou nestretol, nekomunikoval s ňou, neudržiaval s ňou žiadne osobné, pracovné alebo akékoľvek iné kontakty. Vec sťažovateľky, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, sudca nepozná a nebol v nej nijako činný. V konaní sa preto necíti byť subjektívne zaujatý, garantuje profesionálny prístup k rozhodovaniu vo veci.

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie vecí ústavným súdom

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu môže sám vyhlásiť svoju zaujatosť vo veci; musí tak urobiť písomne bezodkladne a uviesť jej dôvody.

7. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna.

8. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Pri teste subjektívnych okolností sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu alebo jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Takýmto opakom môže byť sudcom prejavené nepriateľstvo alebo neznášanlivosť. Pri teste objektívnych okolností je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie zaujatosti, teda či sú dané okolnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcu (Daktaras proti Litve, sťažnosť č. 42095/98, rozsudok ESLP z 10. 10. 2000, bod 32). Pri objektívnom teste je dôležitým kritériom dôvera verejnosti v rozhodovanie (II. ÚS 36/2012).

9. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom

jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

10. Z hľadiska subjektívneho niet pochyb o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Z hľadiska objektívneho je zrejmé, že vzťah sudcu ústavného súdu so sťažovateľkou vyplýva z právneho vzťahu medzi advokátom a klientom, ktorý neprerástol do žiadneho osobitného či bližšieho vzťahu, keďže sudca ústavného súdu so sťažovateľkou od ukončenia advokátskej praxe neudržiava žiadne kontakty. Ich vzťah nemá takú povahu a intenzitu, ktorá by aj pri použití teórie zdania mala vyvolávať u nestranného pozorovateľa pochybnosti o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Známosť sudcu a sťažovateľky vyplývajúca z profesijného zamerania sudcu v minulosti, ktorá nebola spojená s nadviazaním pravidelného osobného styku, nie je takým pomerom, ktorý by zakladal pochybnosť o nezaujatosti sudcu ústavného súdu vo vzťahu k sťažovateľke, a preto podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie sú pochybnosti o nezaujatosti sudcu ústavného súdu, čím nie sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

11. Ústavný súd tak po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 774/2024 a dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu III. senátu ústavného súdu Ivana Fiačana dospel k záveru, že v tomto prípade nie sú naplnené podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu Ivana Fiačana z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 774/2024, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

12. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

13. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu